

SVOBODNA SLOVENIJA

Åno (Leto) XIV. (9)
No. (Štev.) 24.

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES,
13. JUNIJA (JUNIO) 1957

NAUK TUDI ZA NAS

V ponedeljek so imeli v Kanadi volitve. Po časopisnih poročilih so potekle v popolnem redu, kakor je to navadno v res demokratskih državah, v katerih imajo državljani močno razvito državljansko zavest ter so za demokratsko življenje tudi vzgojeni.

Za večino v parlamentu se je potegovalo več političnih strank. Vendar je bila glavna borba med liberalno stranko, ki je na vladi že 22 let, in med naprednimi konservativci, ki so pri volitvah tudi zmagali. Pa volilni rezultati nas niti toliko ne zanimajo, zanima nas višina, na kateri je bila volilna borba, kolikor smo jo pač mogli zasledovati iz listov.

Zlasti smo postali pozorni na govor montrealkega župana Drapeau-a, ki se je v začetku maja mudil v Torontu. V spremstvu tamošnjega kardinala je bil gost Kolumbovih vitezov. Ob tej priložnosti je imel lep in vsebinsko bogat govor. V njem je zlasti poudarjal naslednje misli:

“Nemogoče je, da bi demokratični red zavzemal vedno večji obseg, dokler v večini ljudi ne zaživi zopet pravi duh, da bodo pripravljene služiti splošnemu blagru in se žrtvovati za skupno dobro. Do krščanske demokracije bomo prišli samo, če bomo neprestano odstranjali vse slabosti in vse pogreške, ki se pojavljajo v našem redu. Demokracija pomeni neprestano vzgajanje; za pravo demokracijo je potrebna izbrušena državljanska vest, državljani na visoki moralni stopnji in do potankosti poštena uprava.”

“Ne prihaja največja nevarnost od zunaj, ampak od znotraj. Skrajneži in diktatorsko navdahnjene sile prihajajo na površje počasi: Najprej začne padati morala v človekovih zasebnih področjih, zlasti v dejstvomovanju med njegovim prostim časom; nato se začne rušiti javna morala in istočasno poraste nezanimanje za posle vladajočih; temu sledi korupcija pred očmi javnosti, ker je ljudstvo do tega brezbrizno ali pa pri nepoštenosti celo samo soudeleženo... Razni škandali povzročajo razočaranje; ljudje iščejo spremembo v novih ekstremnih gibanjih; ta pa dobro uspevajo samo v neredih.”

“Naša brezbriznost vodi do prekucij. Pravi državljanski duh se ne pokaže samo na dan volitev in ko davke plačujejo. Gonilo tega duha je ljubezen, ki se izkreno zavzema za probleme svojega soseda, ki z zanimanjem sodeluje pri vseh javnih zadevah.”

Tako je govoril montrealški župan Drapeau Torontčanom, Misli, ki jih je povedal njim, pa ne veljajo samo za njega. Tudi nas zadevajo. Res je, da trenutno ne moremo direktno posegati v slovensko politično življenje v domovini, toda v izseljenstvu imamo povsod, kjer je le kaj več Slovencev skupaj, urejeno slovensko organizacijsko, kulturno, politično, versko, socialno in gospodarsko življenje. Kako se udeležujemo tega življenja? Kako se zavedamo dolžnosti, ki jih ima sleherni izmed nas do organizirane slovenske protikomunistične skupnosti in s tem tudi do samega trpečega naroda doma? Z žalostjo opažamo, da je vedno več takih, ki jim naše stvari niso več bogve kako pri srcu. Postalni so malodušni in stoje ob strani.

Vsi ti naj dobro preberejo besede župana Drapeau-a. Morda bo ob njih le pri kom znova zažarela iskrička narodne zavednosti. Morda se bo le prebudil znova čut dolžnosti, odgovornosti, ki jo imamo vsi do skupnosti, skupnost pa do posameznika in skrbi za reševanje slovenstva doma in svetu.

Blagajnik brit. laburistične stranke in laburistični predsedniški kandidat Aneurin Bevan, namerava v kratkem obiskati Pol sko in ZSSR. Osebo hud protikomunist namerava s svojim obiskom še povečati razdor med komunisti in socialisti v drugih državah, ker hoče iz lastnih izkušenj, ki mu jih nihče ne bo mogel ovreči, češ, da se ni na lastne oči prepričal, še povečati propagando v Angliji in med drugimi socialističnimi strankami proti sklepanju sporazumov s komunisti. V Angliji sami pa je pozval vlado na nove volitve.

Ameriška zunanja politika do Kitajske na preizkušnji

Ameriška vztrajnost v nepriznanju rdeče Kitajske in v prepovedi slehernega trgovanja s pekinškim komunističnim režimom je zadobila prvi hud udarec, ko je Anglija odpovedala sodelovanje in odprla na široko vrata svoji trgovini s Kitajsko. Čangkajšek je protestiral, v Washingtonu so izrazili nezadovoljstvo, med ameriški zavezniki pa so se pojavili pozivi na spremembo severnoameriške politike do rdeče Kitajske in splošna želja, naj bi tudi druge države začele trgovati s to komunistično deželjo. Gospodarska blokada rdeče Kitajske je začela resno pokati.

Ker je odpovedala Anglija, se je tudi v USA pojavila močna struja za odpravo blokade rdeče Kitajske. Odločilne osebnosti so različni mnenj glede nujnosti in praktičnosti preklica blokade, toda so edini v treh točkah: 1) pekinški režim je močno zasidran in kontrolira celino; 2) niti USA niti nacionalistična Formoza ne moreta nič storiti proti temu dejstvu; 3) priznanje dejstev je bistvo zdrave ameriške zunanje politike.

Obe skupini odločilnih osebnosti v Washingtonu tudi tehtata posledice, ki bi izšle zaradi ukinitve blokade. Eni so mnenja, naj bi pustili Čangkajška “zginiti”, t. j. USA naj bi izpraznila Formozo in pustila stvar razvoju dogodkov, drugi pa zagovarjajo dvojno politiko do Kitajske, t. j. USA naj vzpostavi neodvisno in nevtraln Formozo pod pokroviteljstvom ZN kot pogoj za pripustitev rdeče Kitajske v ZN. Menijo, da je Eisenhower pristaš te dvojne politike, toda se je izogibal končne odločitve, da ne bi prišel navzkriž s kongresom. Dejstvo je, da sta danes po dolgih letih komunističnega pritiska, povečevanja vojaških sil in kršitev premirja na južno-korejski in južni vietnamski meji, predsednik Eisenhower in zun. tajnik Dulles trdno vezana in tudi verjameja v močno protipekinško linijo. Kot najboljši dokaz za to navajajo dejstvo, da protikomunistični Robertson, pomočnik zun. ministrstva za zadeve Daljnega Vzhoda, ostane še za naslednjo dobo na svojem položaju.

Osnova ameriške politike nepriznanja rdeče Kitajske in nepriznanje v ZN je mnenje, da je rdeča Kitajska napadala država, neusmiljeno ekspanzionistična in dejansko sovražna Ameriki. Prav tako se ameriški politiki ne morejo sprijazniti z mislijo, da bi pekinški režim dalj časa ostal na oblasti. Komunistična Kitajska se še bolj, kakor ZSSR, skriva pred zapadom, da ne bi razgalila svojih notranjih težav. Tudi če se Čangkajšek ne bi nikdar več vrnil na celino, skritih ran, ki neprestano glodajo vsak komunistični režim, ni podcenje-

Težave pri sestavi nove francoske vlade

Ze triindvajsetič po drugi svetovni vojni se francoski politiki trudijo sestaviti novo vlado v Parizu. Predsednik republike Rene Coty je najprej ponudil predsedstvo vlade Rene Plevenu, nato Antoine Pinayu. Oba sta ponudbo odklonila. Pleven je bil obrambni minister v času Dienbienfuja, ki ga v mnogočem primerjajo z alžirskim uporn štvom. Parlamentarna aritmetika je izključila slehernega kandidata brez socialistične podpore, česar pa desničarski Pinay ni mogel dobiti. Končno je Coty poveril sestavo nove vlade 50 letnemu Pierru Pflimlinu, po poklicu pravniku, doma iz Alzacije. Pflimlin, kar pomeni “majhno pero”, je sin tekstilnega delavca in se je pridružil po vrnitvi iz vojske leta 1945 centralni katoliški stranki MRP. Zaradi udarnega govorništv, naglega značaja in ogromne energije, ga imenujejo “Mendes-Franc v stranki MRP”. Kot večina Alzacianov, je tudi Pflimlin proevropsko orientiran. V isti vrsti s mnogimi odličnimi francoskimi katolici ni je odločno protestiral proti krutostim v Ažiru. Toda tudi njegov poziv na strnjeno in disciplinirano vlado ni naletel na poslušna ušesa, zlasti ne pri socialistih. Tako je tudi on opustil misel na sestavo vlade, nakar je to nalogo Coty poveril Billeresu, za njim pa radikal Maurice Bourguis - Mounouryju, 42 letnemu medvojnemu ilegalnemu vodji in obrambnemu ministru v Molletovi vladi

vati. Čangkajškova vojska, ki jo upravljajo Amerikanci, še veča te rane in opominja Peking, da je nacionalistična Kitajska zavarevana z drugo najmočnejšo vojsko v Aziji (pekinška je prva). Na mnenje, da bi ameriška ponujena roka odtegnila Peking od Moskve, ameriški politiki odgovarjajo, da odločna politika, ki zadaja udarce pekinški moskovski zvezi, povzroča večje razpoke v tem prijateljstvu. Maocetung da ima priliko vsak trenutek postati azijski Tito, mora pa to javno povedati ali pa sporočiti v Washingtonu po diplomatskih kanalih.

Ameriško priznanje rdeče Kitajske, s čimer bi Washington prelomil moralne obveznosti do Čangkajškove vlade, bi bil udarec ne samo za Formozo, pač pa bi to imelo težke posledice tudi za 14 milijonov prekomorskih Kitajcev v jugovzhodni Aziji, ki so danes po večini nacionalistično usmerjeni.

Škof dr. Rožman na obisku v Evropi

Ze ob odhodu škofa g. dr. Gregorija Rožmana iz Argentine v Severno Ameriko, smo omenili, da bo še to leto obiskal slovenske izseljence tudi v raznih evropskih državah.

Na obisk v Evropo se je podal z letalom dne 31. maja t. l. Iz Clevelanda je preko New Yorka odpotoval v Anglijo, kjer je bil njegov prihod napovedan za 2. junij. V Angliji je bilo škofovo bivanje določeno za en teden. Prihod v

Pismo škofa dr. Rožmana iz Anglije

Ob zaključku lista smo od škofa g. dr. Gregorija Rožmana dobili pismo iz Anglije. Napisal ga je 1. junija t. l., t. j. kmalu potem, ko je komaj prispel v to deželo na obisk k tamošnjim Slovincem.

Takole nam piše Prevzvišeni sam:

“Z osemurno zamudo prišel v London. Med potom odpovedal en motor in smo s tremi počasi prileteli na letališče v Novi Fundlandiji (Kanada). Tam počakali na povrnitvi.”

V Angliji je nekako 600 Slovencev, raztresenih po vseh krajih, ki jim pastiruje skrbni “oče” Nace Kunstler.

V nedeljo se jih je zbralo okrog 100 k maši, dopoldne v kapeli Mladih katoliških delavcev, ki je kar čez cesto od Slovenske hiše, ki je

IZ TEDNA V TEDEN

Ker je Hruščev na televiziranem razgovoru z ameriški časnikarji v Moskvi izjavil naj bi velesile izpraznile Nemčijo, je ameriški senator Knowland

v času egipčanske vojne.

Temu se je končno le posrečilo sestaviti vlado. Novo vlado čakajo težke naloge. Francija je polna najmodernejših avtomobilov na odličnih asfaltnih cestah, mize so obložene z jedili in pijačo. Toda kljub zunanjemu bogastvu je francosko finančno ministristvo obubožano. Pretekli teden je vlada znova najela posojilo v višini 80 milijard frankov pri francoski narodni banki, da je mogla izplačati svoje uradništvo. V prvih štirih mesecih letošnjega leta je trgovska bilanca Francije pokazala 211 milijard frankov deficita. Eno milijardo dolarjev, ki jih je Francija zaslužila v boljših časih, je izgubila v 18 mesecih. En četrtil milijard dolarjev je šlo za nabavo petroleja, ki ga je Francija pred Egipčansko invazijo kupovala s franki ali funti šterlingi in ga vozila skozi sueški prekop. Rezerve zlata in tujih valut so na najnižji stopnji. Vsak trenutek more francoska narodna banka tiskati nove milijarde frankov, toda ne more tiskati dolarjev.

Ker Francija (dnevno) porabi za vodenje vojne v Olžiru 1,5 milijard frankov (4 milijon dolarjev), more francosko gospodarstvo rešiti samo zvišanje davkov, stroge uvozne omejitve, zmanjšanje potrošnje in zapora nad izvozom zlata. Toda nihče ne predvideva, da bi Franciji hoteli sprejeti močno vlado, ki bi ukazala takšne energične ukrepe.

Najhujši udarec bi priznanje rdeče Kitajske pomenilo za ameriško propagando o svobodni Aziji. Od leta 1950 je USA podelila svojim azijskim zaveznikom nad 7 milijard dolarjev pomoči. Zavarovati jih je hotela pred komunizmom, pa tudi dokazati, da v varnosti in politični stabilnosti nekomunistična Azija more istočasno rešiti svoje gospodarske in delavske probleme z izboljšanjem in neodvisnostjo posameznika in tako postaviti na laž komunistični mit, da je edini odgovor na azijsko revščino totalitarizem. Najvidnejši dokaz za uspeh te pomoči je južni Vietnam, kjer se je dvignila življenska raven do take stopnje, da se mnogi azijski vodje ozirajo v to deželo. Za to državo, kakor za druge nekomunistične azijske države, od Koreje do Filipinov, bi bila ameriška kapitulacija pred Pekingom, bodisi dramatično hitra ali ledeniško počasna, velikanska katastrofa. Ameriškiemu azijskemu bloku v živčni vojni s komunizmom pa bi zadala smrti udarec.

Pariz je bil napovedan za 9. junij.

Ze pred prihodom škofa dr. Rožmana v Evropo, so se slovenski izseljenci v vseh državah, ki jih bo Prevzvišeni obiskal, z vso vnemo pripravljali na njegov sprejem. Pripravili so med drugim več slavnostnih nastopov.

Po kratkih poročilih, ki smo jih doslej prejeli, so bili sprejemi škofa dr. Rožmana v Angliji in Franciji nad vse slovenski.

včasih bolj podobna mravljišču, ko prihajajo novi “begunci” iskat dela in zasluzka v svobodi. Popoldne pa birna s pridigo in blagoslovom v cerkvi sv. Ane in angleška čajanka v farni dvorani, da smo se spoznali, pozdravili in pogovorili resnično prijazno, veselo in iskreno.

Obiskal sem nekaj slovenskih družin v Bedfordu, kakih 30 milj severno od Londona. Mlade družine, že v lastnih hišah. Deloma so zaposleni v velikih opekarnah. Pokrajina lepa in prijazna. Ljudje so kar zadovoljni. Vesel sem jih bil. Naj v varstvu božjem žive, vzgajajo svoje otroke v duhu krščanskega in slovenskega — za pridne in poštene ljudi.

Pozdrav!

† GREGORIJ ROŽMAN

predložil ameriški vladi načrt, s katerim naj preiskusi iskrenost tega sovjetskega predloga. Po tem načrtu bi bila USA pripravljena priznati nevtralnost Norveške, če bi sovjeti umaknili svoje čete iz Madžarske. Nato bi USA priznala nevtralnost Grčije, če bi sovjeti umaknili svoje čete iz Poljske. Če sovjeti ne bi hoteli umakniti svojih čet iz Madžarske, pa bi USA predlagala umik sovjetskih čet iz Estonke, Litve in Letonske, USA pa bi priznala nevtralnost Norveške. Knowland je zavrgel trditve Hruščeva, da bi Kadarjev režim na Madžarskem ostal, tudi če bi sovjeti umaknili svoje čete iz te dežele.

Razorožitvena progajanja med sovjeti in zapadnimi zavezniki se vedno trajajo, ter je ameriški delegat Stassen predložil sovjetom ameriške predloge o postopni razorožitvi, ki obsegajo: 1) Zračno nadzorstvo ameriških in sovjetskih področij okoli severnega tečaja; 2) Poskusno prenehanje atomskih poskusov; 3) Zmanjšanje produkcij atomskega orožja; 4) omejeno zmanjšanje vojska in navadnega orožja.

Francija je klonila pred Egiptom in dovolila svojim ladjam, da smejo pluti skozi sueški prekop. Ta država je zdaj v vrsti držav, ki so začasno ustavile ladijski promet skozi ta prekop.

Egipt je pričel polgoma znova prehajati iz komunističnega tabora v zapadni. Med USA in Egiptom so v teku pogajanja za dvig zapore nad egipčanskimi fondy v USA, prav tako se Egipt pogaja v istem smislu z Anglijo. Pojavljajo se tudi glasovi, da bo Egipt končno dobil posojilo za zgraditev jezov na Nilu pri Aswanu, zadeva, ki je bila začetek kriz na Srednjem Vzhodu.

EL PRESIDENTE DEL URUGUAY ASISTIRÁ A LOS ACTOS DE JULIO

El Ministerio de Relaciones Exteriores informó oficialmente, que el gobierno argentino ha invitado al presidente del consejo nacional de gobierno del Uruguay, para asistir a los actos que se realizarán el 9 de julio.

El texto del anuncio, dado a conocer es el siguiente:

“El excelentísimo señor presidente provisional de la Nación, acaba de formalizar la invitación al excelentísimo presidente del consejo nacional de gobierno del Uruguay, don Arturo Lezama para concurrir a los actos que, en celebración de un nuevo aniversario de nuestra independencia, se efectuarán el próximo 9 de julio”.

“La referida invitación, que fué comunicada el 5 del corriente por un enviado especial del señor canceller, ha sido aceptada con la unanimidad del consejo nacional de gobierno”.

URUGUAYSKI PREDSEDNIK BO PRIŠEL NA JULIJSKE SLAVNOSTI

Zunanje ministrstvo je objavilo uradno sporočilo, da je argentinska vlada povabila predsednika uruguayskega nacionalnega vladnega sveta na slavnosti, ki bodo dne 9. julija t. l. v Buenos Airesu.

Sporočilo se glasi: “Nj. Ekselencija začasni gospod predsednik republike je poslal povabilo Nj. Eksc. predsedniku nacionalnega vladnega sveta v Uruguayu Don Arturu Lezama, da bi se udeležil proslave, ki bo dne 9. julija ob novi obletnici naše neodvisnosti.

Omenjeno povabilo je sporočil dne 5. maja posebni odposlanec zunanjega ministra ter ga je nacionalni svet soglasno sprejel.”

Sovjetski pismonoše

Sovjetski veleposlaniki na zahodu so postali pismonoše nove sovjetske diplomatske tehnike, ki se je Moskva sedaj vedno pogosteje poslužuje. Sovjetski veleposlaniki prosijo za avdienco pri predsednikih zahodnih držav in jim izročajo debele kuverte s pismi, ki jih vsa lastnorčno podpisuje Bulganin kot sovjetski predsednik.

Ta pisma — doslej jih je Bulganin razposlal 16 — so polna sovjetske propagande. Čeprav pisana kot osebna, ta pisma velikokrat vsebujejo poglede Kremlja na svetovni položaj in včasih napovedujejo sovjetsko zunanjo politiko.

Eisenhower je v letih 1955 in 1956 dobil več takih pisem. Pisma so v ruščini. Dolga se od 1500 do 5000 besed in so datirana z dnem, ko so izročena. Predno vedo za vsebino, jih morajo dati prevesti iz ruščine. Včasih moskovska radijska postaja objavi njihovo vsebino že v trenutku, ko jih zahodni strokovnjaki šele študirajo, včasih pa je vsebina teh pisem ostala tajna več kot šest mesecev.

Francoski predsednik Guy Mollet je dobil tako Bulganinovo pismo, dolgo 23 strani, 18. maja t. l. V prijateljskem tonu Bulganin poziva Francijo na izboljšanje odnosov med obema državama. Moskovska radijska postaja je objavila vsebino tega pisma v trenutku kritične debate v francoskem parlamentu.

Britanski predsednik Macmillan je dobil Bulganinovo pismo 20. aprila t. l. Izročil mu ga je sovjetski veleposlanik v Londonu Jakob Malik, in vsebuje 5000 besed. Eden, Macmillanov prednik, je dobil 4 Bulganinova osebna pisma. V treh se Bulganin peča s sueško krizo in priporoča previdnost Angliji in Franciji. Eden je odgovoril, da “Bulganin povsem napačno gleda na položaj.”

Adenauer je dobil dve Bulganinovi osebni pismi. Najostrejši pismi je Bulganin pisal predsednikom Danske in Norveške, v katerih ju opozarja na posledice njunega članstva v NATO. V pismu, datiranim 23. marca t. l., Bulganin grozi danskemu predsedniku Hans Christian Hansenu, da bi ena sama hidrogenska bomba zadostovala za uničenje ozemlja, ki je mnogo večje od Danske, in dodaja: “Treba pa je pričakovati, da bomo uporabili več kakor samo eno bombo, če bo treba.”

Rojaki v U.S.A. in Kanadi v spomin slovenskim žrtvam

V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

V Združenih Državah vsako leto obhajajo kot državni praznik takozvani Memorial day — spominski dan — za vse, ki so padli za domovino. Letos je bil ta dan ravno na kat. praznik Kristusovega vnebohoda 30. maja. Na ta dan je bilo vsakoletno slovensko spominsko romanje k Lurški Materi božji v Euclidu, že prejšnjo nedeljo je pa bila v Slovenskem narodnem domu na St. Clairu lepa spominska akademija.

Spominska proslava

Začel jo je domobranski pevski zbor pod vodstvom Janeza Riglerja. Zapel je pesmi "Za dom v boj", "Mi legijonarji" in "Legijonarji - domobranci". Ivan Kermavner je pripravil simbolične vaje za fante in dekleta, ki so zadnje mesece prišli v Severno Ameriko za svojimi starši. Vaje so bile lepe in so jih zlasti dekleta lepo podala. Pevski zbor "Korotan" je zapel pesmi "Naše gore" in "Oj Doberdob". Lepo se je postavilo novo mladinski pevski zbor "Slavček". Občuteno je zapel "Gozdič je že zelen". Nastopil je tudi duet s pesmijo "Eno rožico ljubim".

Govor o smislu spominjanja padlih ter o osnovah naše zvestobe do naroda je imel g. dr. Ivan Arnež. G. Zdravko Novak se je v imenu beguncev na Vetrinjem polju zahvalil g. dr. Valentinu Meršolu za posredovanje pri maršalu Aleksandru maja meseca 1945, da je bilo ustavljeno nadaljnje vračanje slovenskih protikomunistov titovcem. Fant in dekleta v narodni noši sta mu izročila slovenski šopek.

Sporod, ki ga je lepo povezoval Jože Likozar, ki je tudi recitiral "Mrtvaški pohod", je zaključil domobranski zbor s pesmimi "Mi slovenski smo vojaki", "Naj čuje nas" in "Moja domovina".

Spominske proslave se je udeležilo veliko rojakov. Navzoč je bil tudi škof g. dr. Gregorij Rožman. Poleg njega pa še med drugimi Msgr. Matija Škerbec, gg. Varga in Jože Godina.

Spominsko romanje

Kot prejšnja leta ga je na let. Vnebohodu vodil zopet škof g. dr. Gregorij Rožman. Bil je lep dan in se ga je udeležilo veliko rojakov, ki so na ta način počastili spomin padlih protikomunističnih borcev in vseh ostalih žrtev komunističnega nasilja. Pred votlino Lurške Matere božje je imel mašo škof g. dr. Gregorij Rožman. V svojem globokem cerkvenem govoru je poudarjal, da moramo preostali protikomunistični Slovenci ohraniti one ideale, za katere so dali naši bratje svoje življenje. Po končani maši je škof dr. Rožman opravil tudi molitve za rajne. Pri teh molitvah, kakor tudi med mašo, so mu asistirali Msgr. Matija Škerbec, župnik Rev. Mat. Jager in Rev. Leo Kristanc iz Californije.

Ob koncu maše so položili pred kip Lurške Matere božje krasen venec rdečih nageljnov v spomin slovenskim žrtvam.

S tem je bila dopoldanska cerkvena spominska pobožnost zaključena. Popoldne ob dveh so bile pete litanijske Matere božje. Tako pri maši, kakor pri litanijah, je bilo ljudsko petje, ki ga je vodil organist Ivan Rigler. Med mašo sta bili dve nabirki. Prva je bila za romarsko pot, druga pa za pomoči potrebne Slovence.

Vso slavnost so močno povzdignili številni slovenski fantje in dekleta v narodnih nošah.

V KANADI

Kakor druga leta je bila tudi letos na prvo nedeljo v juniju. Pripravila sta jo torontsko prosvetno društvo "Baraga" in "Zveza biv. protikomunističnih borcev". Slovensko cerkveno dvorano pri župniji Marije Pomagaj so napolnili številni rojaki. Med njimi je bilo nekaj Slovencev tudi iz Guelpha in Montreala.

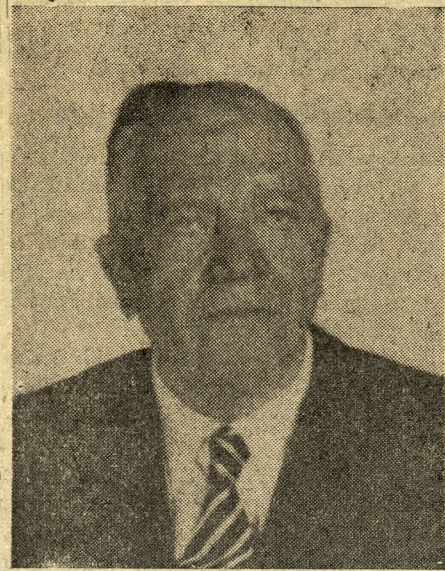
Sporod spominske prireditve je bil lepo sestavljen. Fantje na odru so občuteno zapeli žalostinke. Recitacije so bile izbrane iz Kalinove "Črne maše za pobite Slovence", dve simbolični vaji so pa nastopajoči lepo podali ob spremljavi pesmi "Oj Doberdob", "Naprej zastave Slave" in domobranske koračnice.

Govornik na proslavi je bil g. Peter Markež. Z lepim spominskim govorom je počastil spomin slovenskih žrtev komunistične revolucije, zlasti pred dvanajstimi leti od komunistov mučenih in pobitih domobrancev. V izbranih besedah je prikazal veličino njihovih žrtve za lepšo bočnost slovenskega naroda.

Na proslavi je govoril tudi g. P. Grum iz USA. Zbrane rojake je pozdravil v imenu Zveze biv. protikom. borcev. Navzoč pa je bil tudi prijatelj Slovencev Čeh g. Brawshek. Tudi on je pozdravil na spominski proslavi zbrane Slovence. Sporočil jim je tudi pozdrave kanadskega obrambnega ministra.

† DR. ŽIGA ŠOL

Dne 1. junija 1957 je umrl v Buenos Airesu biv. poslanec Hrvatske seljačke stranke dr. Žiga Šol, predsednik tuk. Hrvatskega kulturnega in prosvetnega društva "Dr. Antun i Stjepan Radić".

Dr. Žiga Šol

Pok. dr. Žiga Šol je v Hrvatski seljački stranki igral vidno vlogo. Rodil se je 2. oktobra 1889 v Zagrebu, kjer je tudi študiral in se po končanem študiju na univerzi posvetil odvetniškemu poklicu. V Hrvatsko seljačko stranko je

vstopil že v mladih letih in je v njej deloval polnih 40 let. Kot odličen govornik je nastopal na številnih shodih.

Udeleževal se je tudi kot časnikar ter je pisal politične članke v Radićevo glasilo "Dom", sam pa je ustanovil in vodil "Zagrebački list". Pozneje se je ta list združil z dnevnikom "Hrvatski dnevnik", glasilom HSS.

V vsem javnem delu je pokojnika odlikovala velika požrtvovalnost, skromnost ter nesebičnost. Bil je velik idealist in vseskozi značajan mož.

Programu HSS je ostal zvest med vojno in tudi po njej. Odločno je bil tudi proti komunizmu in je raje odšel v emigracijo, kakor pa, da bi se priključil tistim, ki so v politični navznosti verjeli Titu in njegovim komunistom. V Argentino je prišel leta 1948 ter je takoj začel nadaljevati delo za koristi hrvatskega naroda. Ustanovil je Hrvatsko kulturno in prosvetno društvo "Dr. Antun i Stjepan Radić" ter ga vodil kot predsednik vse do svoje smrti. Bil je tudi predsednik Glavnega odbora HSS za Latinsko Ameriko, ki ima svoj sedež v Montevideu v Uruguaju.

Pokopali so ga dne 2. junija 1957 na pokopališču Chacarita v Buenos Airesu. V sprevedu so nosili vence organizacij HSS in pokojnikovih prijateljev. Zlasti sta bila lepa večera predsednika HSS dr. Vladka Mačka in glavnega tajnika HSS dr. Jurija Krnjevića. N. p. v. m.

BRALI SMO...

EDEN ZA DOM, DRUGI ZA IZSELJENCE

Mesečnik "Naša luč", ki ga izdaja celovška Mohorjeva družba za slovenske izseljence v državah Zahodne Evrope, poroča o dveh koledarjih, ki jih izdajajo komunisti doma in sicer o tistem, ki je namenjen za dom ter o drugem, ki ga Slovenska izseljenska matica pošilja med slovenske izseljence v razne prekomorske dežele.

O njih ugotavlja tole:

"Pred mano leži koledar, ki je izšel za leto 1957 v Slovenijo in ki je namenjen za domačo uporabo. Malo svetnikov najdem v tem koledarju, pač pa me imena, ki jih tam vidim, spominjajo, kako je bilo ime tisti hudobni kravi, ki je

bila vedno pripravljena, da me natakne na rogove in je tako bila kriva, da so moja mati morali skoro vsak dan šivati hlače, oče pa naravnati moje kosti. Koledar mi pokliče v spomin tudi vse pse, ki sem jih v vasi poznal in kot otrok vsako jutro malo podražil. Če pa iščem velike krščanske praznike, ki so kot mejniki v cerkvenem letu, me najdem ničesar. Edina praznika, ki sta navedena, sta: Svečnica in Božič (celo zadnji kot navadni delovni dan, ker je seveda Božič, eden najlepših praznikov v letu, doma odpravljen, čeprav so ga lani praznovali celo na Poljskem in celo na Madžarskem!) Da bi zabrisali spo-

Rev. J. Gruden - zlatomašnik

Včeraj, v sredo, dne 12. junija 1957 je v Centerville v Californiji obhajal zlato mašo preč. g. Ivan Gruden. Bóter zlatomašniški slavnosti je bil č. g. kanonik Kraljič.

Rev. John Gruden

Zlatomašnik g. Ivan Gruden je po rodu Idričan. V Severno Ameriko je prišel kot mlad študent ter vstopil v bogoslovno semenišče v S. Paul, Minesotta. V mašnika je bil posvečen dne 12. junija 1907.

Zaradi velike nadarjenosti in globoke učenosti mladega novaka ga cerkveni predstojniki niso poslali na faro, ampak ga takoj nastavili kot profesorja v semenišču, kjer je nato predaval ter vzgajal duhovniški naraščaj polnih 26 let. Spisal je veliko znanstvenih razprav. Po vsej Ameriki je zlasti zaslovel njegov učbenik De Ecclesia, ki ga uporabljajo še danes.

Po 26 letih naporene profesorske službe je bil imenovan za župnika obširne fare S. Agnes, Minesotta. Kot se je prepričal profesor ves posvetil znanosti, je kot župnik pokazal izredne organizacijske sposobnosti. Med drugim je ustanovil katoliško ljudsko in srednjo šolo ter sezidal monumentalno šolsko poslopje.

V fari S. Agnes je župnikoval 18 let, nato se je pa umaknil v zaslužen pokoj. Jesen svojega življenja preživlja v Centerville v Californiji.

Zlatomašniku g. Ivanu Grudnu k lepemu duhovniškemu jubileju čestitamo tudi argentinski Slovenci ter mu želimo še mnogo let življenja v zdravju, miru in zadovoljstvu.

min na svetnike, so praznik Vseh svetih spremenili v Dan mrtvih, kot da bi hoteli še večnost klicati na pomoč svoji brezumni propagandi".

"Iz radovednosti sem nato primerjal ta domači koledar s koledarjem, kot je objavljen v Izseljenskem koledarju 1957. Moje oči skoraj niso verjele, toda pred črnim na belem sem se moral vdati: Novo leto, Trije kralji, Svečnica, Pepelnica, Cvetna nedelja, Velika noč, Vel. ponedeljek, Vnebohodu, Binkošti, Bink. ponedeljek, Sv. Rešnje Telo (sveto, da, tako piše!), Peter in Pavel, Vel. šma (Nadaljevanje na 3. strani)

ARGENTINA

V vladni palači je bila prejšnji črtni zapislega novih argentinskih cerkvenih dostojanstvenikov. Pred predsednikom republike so položili prisego: dva nadškofa ter 10 škofov, ki so bili v nedavno imenovani od svete stolice v sporazumu z argent. vlado. Ob tej priložnosti je imel predsednik republike gen. Aramburu lep govor, v katerem je med drugim omenjal preganjanje kat. cerkve pod prejšnjim režimom. Dejal je tudi dobesedno: "Katolicizem je za nas svoboda, mir, edinstvo, ljubezen, odkritost, srčnost, plemenitost in vzgled". Govor je pa zaključil z željo naj bi novi argentinski cerkveni dostojanstveniki vršili svoje vzvišeno poslanstvo uspešno, da bo "križ naših očetov še bolj zablestel".

Argentinski nadškofje in škofje so imeli v Bs. Airesu večdnevne razgovore, na katerih so sestavili skupno pastirsko pismo za vse argentinske vernike. V njem zavzemajo stališče do vseh vprašanj, ki jih je spravila na površje sedanja volilna kampanja za ustavodajno skupščino. Opozarjajo na veliko odgovornost, ki jo imajo pri teh volitvah državljani, zlasti pa katoličani. Škofje nadalje z žalostjo ugotavljajo, da so se v tej kampanji pojavili glasovi nekaterih političnih strank, ki cerkvi odrekajo pravico do vzgoje mladine. Škofje odločno zahtevajo svobodo za cerkev, kakor tudi za vzgajanje mladine. Prav tako z žalostjo navajajo, da je v volilnem boju prišlo do pojavov, ki ne vodijo do pomirjenja, ki niso izraz medsebojne ljubezni in strpnosti. Vse to obsojajo in pozivajo vernike na strpnost in slogo, kajti vsi morajo imeti pred očmi blaginjo skupnosti in ne posamezne politične stranke. Argentinski cerkveni dostojanstveniki odločno nastopajo v obrambo svobode ter obsojajo tiste, ki v svoji kritiki sedanje vlade ne poznajo nobenih meja ter se poslužujejo celo osebnih žalitev članov sedanje vlade. Tudi nastopajo proti tistim, ki hočejo delavstvo izrabljati v svoje politične namene in bi radi vsemu delavstvu vsilili samo eno delavsko sindikalno zastopstvo, in so proti temu, da bi krščanski delavci imeli svoje strokovne organizacije. Končno vse vernike pozivajo na slogo, pomirjenje in medsebojno spoštovanje ter razumevanje. Vladi pa prosijo naj bi izdala amnestijo za tiste politične in sindikalne pripornike, ki nimajo na vesti nobenih zločinov.

Za obletnico lanskega prevrata, ki so ga hoteli izvršiti pristaši prejšnjega režima, so peronisti v Bs. Airesu in tudi po drugih mestih v notranjosti republike napovedali "molčeče sprevede", ki naj bi bili protest proti sed. vladi. Oblasti so te sprevede prepovedale. Kljub temu se je v Bs. Airesu zbralo nekaj peronistov, ki so začeli po središču mesta demonstrirati. Takoj so se pojavile proti njim protidemonstracije. Med obema skupinama je prišlo do spopadov. Nastopila je policija in kmalu napravila red. Več izgrednikov so zaprli.

V Argentini se je pojavila nova politična stranka. Imenuje se Unión popular demócrata cristiana. Sodnik za volilne zadeve jo je že odobril.

PRIMOŽ BRDNIK

Z letalom na Japonsko

V zadnjem pismu iz San Francisca sem Ti obljubil, da bom od časa do časa napisal kakšno poročilo za Svobodno Slovenijo. Zaradi brzine sem se odločil, da Ti bom raje pisal osebna pisma, iz katerih poberi, kar hočeš in misliš, da je zanimivo. Sedaj sva začasno v Tokiju. Tu bova ostala tri do štiri tedne, potem pa bova šla na novo službeno mesto v Kobe.

V četrtek 16. maja t. l. sva z ženo Vido z letalom JAL-Japonska letalska družba — odšla iz San Francisca. Lahko si misliš, da slovo od znancev in kraja, kjer sva živela tri leta, ni bilo lahko. San Francisco je prekrasno mesto in po tolikih letih romanja po svetu, je bil to edini kraj, kjer sva imela občutek, da sva imela drugi dom. Pa je že tako naneslo, da sem sprejel ugodno ponudbo za službeno mesto na Japonskem.

Po skoro deveturni vožnji — zračne razdalje je 3940 km — sva pristala v Honolulu na Havajih. To otočje ima 5 večjih otokov: Hawaii, Mavi, Molokai, Oahu in Kava'i ter večje število manjših otokov in čeri. Skupne površine ima nad 10.000 kvadratnih km, prebivalstva pa je pol milijona ljudi. Otočje je vulkanskega izvora in na največjem otoku, Hawaii, sta dva veličastna vulkana:

— v deželo paradoksov

Mauna Loa in Mauna Kea. Slednji večkrat deluje in povzroča precej škoda v nasadih sladkornega trsa in kave, ki na ognjeniški zemlji sijajno uspevajo. Havaje je leta 1778 odkril angleški moreplovec James Cook, katerega so domačini takrat tudi ubili.

Najpomembnejši otok je Oahu. Na njem je glavno mesto Havajskega teritorija, Honolulu, ki leži ob vznožju ugaslega ognjenika Diamond Head. Še do srede prejšnjega stoletja je bilo to otočje neodvisno kraljestvo. Eden izmed kraljev je prosil ruskega carja za vzpostavitev trgovinskih in političnih zvez. To se je pa zaveda Združenim Državam le preumno zdelo — zlasti še, ko je bil car že pred konkurzom in je za male denarje prodal bogato Aljasko — in so prehiteli Rusijo. Dne 7. julija 1898 so Amerikanci Havaje priključili. Domače kraljestvo so odpravili leta 1893, ko so Havajci odstavili kraljico Liliuokalani.

Ze dolga leta je na dnevnem redu vsakega zasedanja ameriškega kongresa vprašanje sprejema Havajcev kot 49 države v ameriško zvezo. Tega pa doslej še niso mogli izvesti in sicer iz čisto političnih razlogov. Havajci so namreč po večini republikanci, Aljaska, ki je tudi teritorij in želi postati 50. država v zvezi — pa običajno voli demokrate.

(1) Tako se doslej demokratskemu predsedniku ni posrečilo dobiti potrebne kvalificirane večine v kongresu, da bi sprejeli Aljasko — in prav tako ne republikancem, da bi sprejeli Havaje. Gotovo pa je, da bo v nekaj letih tudi to vprašanje rešeno tako, da bodo oba teritorija istočasno sprejeli v zvezo.

Otočje je prekrasno. Vida je bila predlaskim tu tedni dni na počitnicah — jaz nisem utegnil — in je navdušena. Tako so tudi tisoči izletnikov in turistov, ki prihajajo na Havaje iz vseh koncev Amerike. Občudovat hodijo praprane pragozdove. Praprot namreč tam doseže višino visokih dreves.

Honolulu je veliko in moderno mesto s četrto milijona prebivalcev. Ima univerzo, trgovski del in veliko številno najmodernejših hotelov, ki so večinoma na plaži Waikiki. Na otoku izhaja 21 časnikov, v angleščini, kitajščini, japonsščini in filipinščini. Imajo tudi 15 radijskih postaj in 3 televizijske. Na drugi strani mesta je členovit zaliv Pearl Harbor, kjer so Japonci 8. decembra 1941 z letalskim napadom potopili skoro vso ameriško tihomorsko mornarico in s tem spravili Združene Države v 2. svetovno vojno.

Oahu je popolnoma skomercializiran otok. Na ostalih otokih je naroda še vedno več ali manj nedotaknjena. Vendar tako več dolgo ne bo ostalo, ker z veliko naglico gradijo nove hotele in

druge turistične atrakcije. Edinole otok Niuhau bo verjetno ostal še dolgo nepokvarjen, ker je že več generacij v izključni lasti neke ameriške rodbine, katere nikomur ne dovoli dostopa na otok.

Kaj več sedaj o Havajih ne bom pisal, kajti ustavili smo se le za dve uri. Pač pa moram dodati, da je bil pogled na množico potnikov na letališču nekaj izrednega. Take mešanice ras še nikjer na svetu nisem videl. Poleg Havajcev, ki so polinezijskega porekla, živi na otoku že mnogo generacij Portugalcev, Skandinavcev, Angležev in zlasti Japoncev.

Rasno čistih Havajcev je že zelo malo, vendar iz najrazličnejših mešanic takoj spoznaš havajsko podlago. So to veseli ljudje, ki se jim nikamor ne mudi in pojem "mañana" ima tudi tu domovinsko pravico. Vsakogar veselo pozdravljajo z "Aloha". Ženske so prekrasne, moški pa zgodaj odebelijo. So zelo muzikalni in njihove pesmi so znane po vsem svetu. Gledati havajske plese je res užitek.

Oblečeni so kakor cigani. Ženske imajo na sebi "mumu", ki je nekakšna nočna srajca v najbolj pestrih barvah in jim sega do tal. Pravijo, da je "narodna nošnja" nastala iz prvih oblek, ki so jim jih dali misijonarji, ko so prišli na otoke in našli prebivalce povečini gole.

Havajci so danes seveda ameriški državljani in imajo iste pravice in dolžnosti kot vsak drug Amerikanec. V Washington sicer še ne pošiljajo poslancev in senatorjev, pač pa imajo v kongresu delegata, ki pa nima pravice glasovanja. Zato pa volijo svojo predstavniško zbornico kot vsaka druga ameriška država.

Navzlic temu pa imajo še dobro ohranjene tradicije in ponosni so na svoje propadlo kraljestvo. Vida mi je pripovedovala, da je šla na izlet s turističnim avtobusom. Ko so prišli do starega kraljevskega grobišča, je šofer s ponosom trdil, da je tudi on kraljevskega rodu. Dejal je, da so vse kraljevske kosti rumene barve, med tem, ko imajo "plebejski" Havajci bele kosti. Ko ga je Vida vprašala, kako vedo kakšne barve so njihove kosti še za življenje, je bil pošteno hud.

Pa dosti teh storij o Havajcih! Po dveurnem postanku smo odleteli proti zahodu. Leteli smo pet ur in preleteli mednarodno časovno črto — 180 stopinj vzhodno in tudi zahodno od Greenwicha. S tem smo na našem koledarju izgubili cel dan: Iz črtrka smo prešli naravnost v soboto. Verjemi ali ne: prav te dni sem čital v listih, da je kapitan neke ameriške vojne ladje v petek vozil "po časovni črti" in sicer tako natančno, da je leva polovica ladje imela petek, desna pa že nedeljo!

Novice iz Slovenije

Beg ljudi, zlasti mladine iz titove komunistične diktature se nadaljuje. V tujino uhaja preko mej zlasti kmečka mladina, ki doma ne vidi pred sabo nobene prave bodočnosti in pa obrtniški naraščaj s končano triletno obrtno šolo, ki pa potem noče vstopiti v komunistično stranko. Dnevno tajno prekorači mejo proti Trstu okoli 100 ljudi, od katerih je večina Slovencev. To so uradni podatki nekega mednarodnega urada. Vse prebežnike na svobodnem področju navadno hitro odpravljajo v Kanado in Avstralijo. Še večji prebegi so pa na slovensko-avstrijski meji. Te poti se zlasti poslužujejo Hrvati. Po najnovejših podatkih čez to mejo pobegne v svobodni svet mesečno nad 1200 mladih ljudi. Prebežniki se sedaj navadno več ne ustavljajo v Avstriji, ampak se podajajo naravnost v Nemčijo, kjer kmalu dobe dobro plačano zaposlitev po tovarnah. Beg iz Slovenije je v zadnjem času zavzel take obsege, da so na Notranjskem že cele vasi, iz katerih je izginila skoro vsa mladina. V teh vaseh več let ne bo nobenega fanta na vojaški nabor. Za železarne na Jesenicah pa zaradi vedno večjih pobeegov strokovnega delavstva nastaja pravi problem, ker v tovarni ni oddelka, iz katerega ne bi pobegnilo v

Slovenski dan v nedeljo 5. maja t. l. je izredno lepo uspel. Navzlic preložitvi prireditve zaradi slabega vremena na Belo nedeljo in kljub temu, da so zaradi preložitve izdatki bili nekoliko večji, je bil finančni uspeh nad vse pričakovanje ugoden.

Dohodkov je bilo \$ 23.398,35
izdatkov pa „ 15.104,90

Prebitek je znašal \$ 8.293,45
Ves prebitek je namenjen za podpore potrebnim rojakom.

Na zaključni meddruštveni seji je že bilo sklenjeno, da se vsota 4.654,70 \$ razdeli za podpore med 6 družin z 28 družinskimi člani, 7 bolnikom in 3 pomoznikom.

Ostanek od čistega dobička v znesku 3.638,75 \$ pa je bil izročen Socialnemu odseku Društva Slovencev, da ga porabi v namene, katere ta odsek ima.

K tako izredno lepemu moralnemu in finančnemu uspehu Slovenskega dne so pripomogli vsi, ki so na kakršenkoli način prireditve "Slovenskega dne" podprli.

Iskreno se zahvaljujemo vsem organizacijam in društvom, pa tudi vsem posameznikom, ki so na prireditvi sodelovali in z osebnim delom poživljali pomagali. Vsem pa velja tudi zahvala vseh tistih revežev, ki bodo iz dobička "Slovenskega dne" deležni podpore. Vsem Bog plačaj!

Društvo Slovencev

"PETROVI MAMI" V SPOMIN

Z lepe Gorenjske je prišla žalostna novica, da je dne 4. maja 1957 umrla na svojem domu v Strahinju, župnija Naklo, ga Marija Markič, roj. Ušlakar, podomače Petrova mama. Rajna je bila vzorna krščanska žena. Otroke je vzga-

BRALI SMO...

Eden za dom, drugi za izseljence

(Nadaljevanje z 2. strani)

ren, Mali Šmaran, Vsi sveti, Verne duše, Božič...

ZAKAJ TA RAZLIKA, ker drugače je isti koledar (s to MAJHNO razliko, da je v Izseljenkem koledarju pod 21. majem napisan Andrej)? EDEN JE NAMENJEN ZA DOMAČO UPORABO, DRUGI JE NAMENJEN ZA ZAMEJSTVO, kjer JE TREBA S SPRETNOSTO PROPAGANDO POKAZATI, KAKO KOMUNISTIČNI REŽIM SPOUSTUJE CERKVENE PRAZNIKE. Pri spomin-skih obletnicah so navedeni samo redki dogodki iz slovenske zgodovine (mislim tiste obletnice, ki jih spoštujemo vsi in katere bodo praznovali tudi naši potomci še takrat, ko bo rdeča bolezen zginita in pustila za sabo samo težak spomin kot na primer turški vpadi), pač pa so zato navedeni vsi važni in nevažni dogodki iz ameriške zgodovine. Rdeči oblastniki doma si pač obetajo, da bodo na ta način še nadalje lahko "farbali" slovenske izseljence v Ameriki ter jih "pumpali" za dolarje, da bodo doma še naprej lahko tiskali koledarje, kjer ne bo nobenega praznika razen "D. J. V. L."

inozemstvo po več strokovnih delavcev, ki jih komunisti doma ne morejo kar čez noč nadomestiti z drugimi strokovnimi močmi.

Vsa ta mladina, ki beži iz komunistične diktature v svobodni svet, se podaja na to pot vsled globokega razočaranja, ki ga je doživela pod komunisti, ko je sprevidela vso neiskrenost in laž, s katerima so komunisti vsa leta varali ljudi, ko so jim obljubljali in napovedali pod svojo vlado "enakost in bratstvo", boljše čase, doživeli pa so to, da pod komunisti delavstvo sploh nima nobenih pravic, ampak samo dolžnosti in mora garati še bolj kot prej ter živi v neprimerno slabših okolnostih in pogojih kot prej, medtem, ko komunistični funkcionarji zapravljajo denar in žive v bajnem razkošju in razsipništvu.

Dr. Branka Goslarja, biv. državnega tožilca je zadela kap. Na njenih posledicah je oslepel in oglušel.

Izvršni svet LRS je sprejel odlok, po katerem so morali občinski ljudski odbori na svojem območju določiti akontacije na dohodnino od kmetijstev in občinsko doklado za drugo tromesečje tega leta. Akontacija na dohodnino in občinsko doklado od 1. aprila do 30. junija t. l. je določena v višini 23% od dohodnine in občinske doklade, ki sta bili odmerjeni kmet. gospodarstvom za leto 1956. Občine so morale v 15 dneh po objavi tega odloka določiti znesek akontacije vsakemu posameznemu davčnemu zavezanцу, ti so pa morali plačati akontacije do 15. maja.

Za naslednika pok. Moše Pijade je bil imenovan sekretar izvršnega komiteja CK Zveze komunistov Srbije Peter Stambolić, za novega sekretarja pa Jovan Veselinov.

Sezono letošnjih sejmov v Ljubljani

POKOJNINSKO ZAVAROVANJE SVOBODNIH POKLICEV

V Argentini je bil objavljen 12. januarja 1955 zakon št. 14397, ki vsebuje določbe o obveznem pokojninskem zavarovanju podjetnikov, samostojnih poklicev ter vseh, ki opravljajo kako pridobitno delo na svoj račun. Zakonske določbe so stopile v veljavo 1. januarja 1955.

Z dekretom št. 1644 z dne 15. februarja 1957 pa je bil podaljšan rok za prijavo in vplačila 1. kvote do 30. junija 1957. Opozarjamo vse podjetnike, trgovce, obrtnike in sploh vse, ki se preživljajo z delom na svoj račun (torej ne kot nameščenci), da ne zamudijo roka 30. junija t. l. Podrobne informacije dobijo vsak ponedeljek, sredo in petek od 8. do 11. ure v ulici Piedras 371, kjer se nahaja Caja Nacional de Previsión para trabajadores independientes.

jala bolj z molitvijo in vzgledom, kot pa z besedo.

Bolehala je tri tedne vdano in ponižno. Le ena stvar jo je bolela, da ob svoji bolniški postelji ni mogla imeti še svojega sina Janeza, duhovnika, ki živi med nami v Argentini in je župnik v župniji Marijinega brezmadežnega spočetja v Pontevedra pri Merlu. Umrla je previdna s svetimi zakramenti za umirajoče. Pogreb je bil 7. maja t. l.

Pismo iz domovine ga opisuje takole: Sprejeto se je začel že pri kapelici sv. Valentina v Strahinju. Bil je prekrasen sončni dan. Vse planine s Storžičem na čelu, so se kar svetile v novem snegu, kot bi hotele tudi one svetiti duhovniški materi na zadnji poti. Na vozu s krsto je bilo polno vencev. V Strahinju je zvonilo čisto malo. Kolikor je dovoljeno po rdečih oblasteh. In kar je najlepše: vsi pogrebniki so glasno molili. Pri nakelški kapelici je pa na sprevod že čakala duhovščina, ki jo je vodil kanonik g. Šimenc. Skupno je bilo 10 duhovnikov: kanonik Šimenc, domači župnik, župniki iz Dupelji, Križev, Predoselj (g. Škerlavaj) in Kranja (g. Blaž), Fortuna, katehet Žužek, iz Mavčič (g. Franc Golob), iz Dovjega (g. Avgustin). Mašo zadušnico je imel g. kanonik Šimenc, pri stranskem oltarju pa domači župnik. Na pokopališču je imel lep govor zopet g. kanonik Šimenc. Pokojnico je slavil kot vzgled slovenske kmečke krščarske žene.

Za rajno bomo molili tudi mi, ki smo v izseljenstvu, ter jo bomo ohranili v lepem spominu. G. Janezu in svojem pa izrekamo iskreno scžalje. Gorenjec.

so začeli z II. sejmo in usnjarstva.

"Florentinske noči" je knjiga, ki je izšla pri Cankarjevi založbi v Ljubljani. V njej je Fran Albreht objavil v predvodu najlepša dela Heinejeve proze, ki je vsa lirčna, polna humorja in ironije.

Umrlj so. Franc Bajič, pom. finančnega direktorja v p., Fina Menardi, Jože Novak, vodja moške krojačnice Slov. narod. gledališča, Marija Kiauta, roj. Premrov, Alojzija Cistar, roj. Koder, Karolina Štrumbelj, roj. Kete, Albin

Slovinci v Argentini

BUENOS AIRES

Družabna prireditve SPD

Vsakoletna družabna prireditve SPD je bila v Deklevovi dvorani v soboto 9. junija. Prišlo je lepo število rojakov, ki so bili s prireditvijo zadovoljni. Na svoj račun so prišli plesalci, strelci, tisti ki so poskušali srečo v srečolovu za bogate in duhovito izbrane dobitke, kakor tudi starejši, ki so pri mizah prijetno kramljali.

Razpoloženje gostov je močno dvignil nastop slovenske folklorne skupine. Dekleta in fantje v belokranjskih narodnih nošah so lepo izvedli oba kola. Petje in elegantni gibi plesalk in plesalcev so prišli na parketu še močnejše do izraza, kot pa izvedba kola na prostem. Navdušeno smo jim zaploskali.

Pred nastopom folklorne skupine je predsednik SPD g. Robert Petriček nagovoril zbrane goste s pozdravnim govorom. V njem je poudarjal idealne namene SPD, da omogoči manj imovitim rojakom zdrav oddih v Andih ter poskrbi za cenena bivališča v Bariločah. Napovedal je tudi, da si je SPD nadelo sedaj tudi nalogo podpirati slovensko folklorno skupino, da bodo tudi po tej strani svobodni Slovinci v izseljenstvu pokazali naše starodavne in značilne plese.

Res prijetna zabava je trajala pozno v noč. Pokazalo se je pa ob tej priložnosti, da je Deklevova dvorana za večje družabne prireditve premajhna. Gostje so se razhajali zadovoljni in z obljubo, da se bodo zopet dobili na prihodnji družabni prireditvi SPD in tako podprli njegova prizadevanja.

OSEBNE NOVICE

Poroka. V slovenski kapeli Marije Pomagaj na Ramon Falcon 4158 v Bs. Airesu sta se poročila v četrtek dne 6. junija 1957 g. Alojzij Bavec iz Starega trga pri Ložu in gđ. Julijana Grabnar, iz Št. Vida pri Stični. Mladi par je poročil g. Jože Puš, kaplan v San Isidro, za prič št. ma pa bila: nevesti njen brat g. Alojzij Grabnar, ženinu pa njegov brat g. Janez Bavec. Mlademu paru ob vstopu v novo življenje naše iskrene čestitke.

Družino g. Štefana Drenška in njegove žene gospe Milene, roj. Knavs v San Justo je 6. junija zadel hud udarec. Umrl jima je sinček Mihec. Hudo prizadeti družini naše iskreno sožalje.

V št. 23. Svobodne Slovenije z dne 6. VI. 1957 je v navedi članov predsedstva zborovanja za proslavo 40. letnice Majniške deklaracije po pomoči izpadlo ime g. Valentina Markeža, kar s tem popravljamo.

SAN ISIDRO

Dne 22. maja smo se zbrali vsi Slovinci, živeči v San Isidro pri g. Milanu Krivcu, ki je ta dan gođoval. Obiskal nas je tudi Arnškov Peter, fotograf iz Bariloč in prinesel cel kup krasnih posnetkov iz tamošnjih krajev. Kar mehanično delavnico za avtomobile smo spremenili v dvorano. Na platnu smo videli celo vrsto krasnih posnetkov, nekatere celo v naravnih barvah. Saj smo že kar pozabili na naravne lepote, take, ki jih je božja roka ustvarila, ko živimo v mestu, s kvadrami, enakimi sivimi hišami in tovarnami, brez gozdov, rož in gora. Zato smo hvaležni podjetnemu slovenskemu fantu, da nas je vsaj za kratek čas povedel v daljino deželo gora, jezer, gozdov in rož ter naravne romantike. Gospa Krivčeva nas je nato lepo pogostila in smo prebili en večer od mnogih v toplem slovenskem okolju.

SAN JUSTO

"Naš dom" v San Justo je ustanovil športni odsek "Naš dom", ki je zbral lepo število športnikov iz San Justa in okolice ter je razigral in poživil športno življenje v tej slovenski naselbini. Zlasti veliko zanimanje je za odbojko, namizni tenis in šah. Za to so ob določenih dnevih na razpolago lepi športni prostori ter naprave.

Na ustanovnem občnem zboru so si športniki ustanovili svoj odbor, ki ga sestavljajo: športni referent g. Bogdan

Sifren, Franciška Čatar, roj. Podražaj, vdova po vlakovodji in Amalija Majcen v Šentjanžu na Dol., Marija Černe v Zagorju ob Savi, Marija Progar na Viču, Franc Peklenk v Podolnici, Ivanka Macarol v Postojni, Ludvik Zopet v Dravljah, Pepca Oblak v Loški vasi, Janez Urbančič na Rakeku, Otilija Žiger, roj. Velnar v Ormožu, Ana Škrabar, roj. Boltin v Lučah, Marija Goršek, roj. Kavdek v Šmartnem, Terezija Jelen, roj. Zelenšek, Marija Ogrič v Idriji, Minka Pirc, roj. Levičnik v Kranju.

Kosančič, načelnik za odbojko g. Janez Kristof, za namizni tenis g. Jože Rus, za šah g. Franc Benko. Blagajnik je g. Roman Piver. Pri športnicah pa zastopajo posamezne sekcije: Za odbojko gđ. Pavla Kovač, za namizni tenis gđ. Anica Zupanc. Tajnica pa je gđ. Martina Gril.

Z rednim treningom je poleg sekcije za odbojko začela sedaj tudi sekcija za namizni tenis, ki šteje v San Justo lepo število dobrih igralcev in ljubiteljev tega lepega športa.

Odbor za šport je razpisal za 19. in 22. junija tekme za prvenstvo v namiznem tenisu, ki se bodo odigrale za pokal v novi lepo urejeni sobi. Za prva mesta so določene lepe nagrade. Prijave sprejemajo v Domu ob sredah in sobotah zvečer. Na oglasni deski so objavljeni vsi pogoji in ostale podrobnosti tekmovanja za prvo nagradno prvenstvo v namiznem tenisu v San Justu.

Športni odbor vabi vse, ki se zanimajo za športno udejstvovanje zlasti v San Justu in okolici, da pristopijo v športno sekcijo "Naš dom" v San Justu.

B. K.

MALARGÜE

Kot pošiljajo poročila iz vseh krajev sveta v Svobodno Slovenijo, se čutim dolžnega, da tudi jaz povem nekaj svojim rojakom.

Tu v Malargüe je naseljevanje v polnem razmahu; pred 50 leti so se klatili tod okoli še Indijanci, pa jih je General Ortega nagnal na Jug, za kar mu je država podarila tisoče in tisoče hektarjev zemlje pa so mu nato njegovi nasledniki vse skupaj zapili.

Novi in novi rudniki so privabili mnogo rudarjev ne samo iz mendoške pokrajine, temveč tudi iz ostalih provinc. Jasno, da med njimi ni manjkalo Slovencev. Ker se nas je že kar precej zbralo, smo sklenili, da se večkrat oglasimo.

Najprej smo se vrgili na kulturno delo; za vodjo smo izvolili dr. Luskarja, ki ne pomaga samo nam Kranjcem, ampak vsemu trgu. On sam je ustanovil nekako šolsko in bolniško blagajno, ki občutno pomaga revnejšemu sloju. Obesocialni ustanovi se tudi po njem imenujeta. Predvsem pa je vžil poguma tukajšnji Katoliški akciji, ki je imela le nekaj članov. Na Luskarjevo vzpodbudo smo pred Veliko nočjo popolnoma preuredili tukajšnje cerkev, da je izgledala kot da bi bila iz "škaticice vzeta". Izrabili smo prisotnost Janeza Duhovnika, da jo je poslal s svetniki, in pokazal svoj umetniški talent. Naša delavnost je privabila številne vernike; ko smo krenili z velikonočno procesijo po trgu se je večina prebivalcev podzavestno pridružila, tako, da je Malargüe tisti dan izgledal romarski kraj.

Dohtar je s svojim zgledom privabil predjem višje sloje, in tako močno razgibal versko zaspasnost tukajšnjega kraja. Ta slovenski zdravnik ne počiva nikoli; raztegnil je svoje blagodejno srce v domače kraje, in preskrbel pribežališče v novo domovino mnogim rojakom in sorodnikom. Tako je prispel med nas g. Hinko Habjan, ki je bival v Grazu, na poti pa je že njegov svak. "Čim več nas bo tukaj", pravi Franci, "tem lepše bomo zapeli". "Ne samo to", pravi Janez "še več ga bomo popili". Tedaj pa se oglašajo dohtarjev petletni sinček Dušan". Pijancev ne maramo pri hiši!

H.H.

SAN MARTIN

Izlet šolske mladine

Ker niti na belo nedeljo, niti na dve naslednji nismo mogli na velikonočno romanje in sekanje pirhov, kot to šolska mladina iz San Martina dela že nekaj let nazaj, smo pa to storili v nedeljo 19. maja. Naša izletna točka je Churruca ob Ruta 8, kjer je večja slovenska naselbina, saj živi tam kar 15 slovenskih družin, domalega vse v lastnih domovih. Po prizadevanju župnika, č. g. Maseratiija je letos bila tik ob cesti zgrajena lična cerkva z obširnimi igriščem. Najprej smo v cerkvi opravili šmarnično pobožnost. To je bilo sloven-

Vsak teden ena

TIHI DEŽ ROSI NA POLJE...

Tihi dež rosi na polje, na zaspano deteljico, tihi dež me je zoprl v mojo kajbico temnico.

A želje gredo mi v vas k srčno ljubljeni devici, vse po polji, pod oblaki, pa ne zmočijo nožic si.

POSREDUJEMO

Iz vrst slovenskih obrtnikov smo dobili predlog, naj bi v Svobodni Sloveniji odprli kotiček za trgovsko posredovanje. V tem kotičku naj bi slovenski obrtniki in trgovci ponudili slovenskim rojakom v nakup svoje blago po cenah "na debelo" (al por mayor). Jasno je, da naj te cene veljajo samo za naše rojake. Obrtnik, ki je pripravljen to storiti, bo sporočil upravi Svobodne Slovenije kaj prodaja in za kakšno ceno. Uprava Svobodne Slovenije bo pa vsakemu zainteresentu povedala ime in naslov prodajalca.

Svobodna Slovenija izjavlja, da je pripravljena vršiti to posredovanje. Danes objavljamo prvo ponudbo:

Slovensko mizarsko podjetje je pripravljeno slovenskim rojakom, ki se zglasijo pri njem s posetnico Svobodne Slovenije prodati

kompletno spalnico za \$ 6.500,—

medtem ko stane taka spalnica v trgovinah od \$ 8.000,— do \$ 10.000,—.

Cena posameznih delov je za Slovence sledeča:

Omara \$ 3.400, komoda \$ 900, postelja \$ 850, dve nočni omarici \$ 850. Skupaj: \$ 6.500.

Okovje si mora kupiti kupec sam po svojem okusu.

Cene posameznim delom za jedilnice so pa se:

Bayut omara \$ 3.500,—; velika miza \$ 1.500,—, stoli od \$ 150 do \$ 300,—, manjša miza štev. 15 \$ 650,—, manjša miza štev. 17 \$ 750,—, miza (tkz. knjiga) \$ 850,—, mala mizica od \$ 120,— do \$ 200,—.

Vse to so cene na debelo. V trgovinah stanejo zgoraj navedeni predmeti vsaj 50% do 80% več.

Naslov tega slovenskega mizarskega podjetja dobite v upravi "Svobodne Slovenije".

skega petja, da so domačini kar strmeli. Pelj so otroci in njihovo petje je še druge pritegnilo v ta zbor. Nato pa se je pred cerkvijo pričelo sekanje pirhov. Starejši otroci so že prejšnja leta spoznali ta ljubek slovenski običaj, za mlajše pa je to bila le še domišljija. Ko je Duhov Tinko odkril veliko košaro s pirhi, se vrste otrok niso dale več zadržati. Vse se je gnetlo okrog pisane mavrice, ki so jo tvorili raznobarni pirhi; rdeči, zeleni, modri, vijoličasti in kaj je še vse premogla umetnost poživljajo gospe Duhove, ki je vse to pripravila. Skoraj nevede in nehoti so ročice otrok posegale v čudovito košaro za vzkliki: "Takile so pirhi!" Užitek za gledalca, kaj se le za slovenskega otročiča! Vsak otrok je dobil po en pirh in kovance za 20 centavov, nakar se je začelo sekanje. Zares ljubek prizor! Ko je bilo to zabavno poučno delo končano, smo odšli v vas, kjer so nas slovenske matere zelo ljubeznivo sprejele. Igrišče je ravno in prostorno. Razdelili smo se kar na tri "kampe". Deklice so se zbrale okrog naše učiteljice gospodične Katicke Kovačeve, dečki pa so se pod vodstvom g. Trtnika in skavtov, učencev slovenske šole, igrali žogo in razne skavtske igre. Zorčevi so prinesli cel čeber gorkoga čaja, potem pa se je odprla druga zakladnica gospe Duhove —sladki in rumeni velikonočni kolački. Vmes pa petje, vriskanje, kozolci. Vsega je bilo dovolj, čaja in slaščic, le druga košara pirhov je še stala skrivnostno, nedotaknjena. Ves čas pa so proti Hurlinghamu in Boschu odmevale lepe domobranske pesme iz zbirke plošč. Za malco je poskrbel vsem darežljivi in skrbni g. Trtnik. Že v mraku je g. svetnik Škulj zbral vse okrog sebe in je v nekaj krepkih besedah zaklical slovenskim staršem: "Glejte, tako vzgaja vaše otroke slovenska šola!" S pesmijo "Hej, Slovinci", in "Oče, mati, bratje in sestre" ter z zahvalo gospe Duhovi, Zorčevim in vsej slovenski vasi smo se ločili od Churruke. Pred odhodom se je odprla še druga košara in vsak otrok je dobil še en pirh za spomin na lepi slovenski običaj. Ker se je ves dan pripravljalo na dež, niso vsi otroci prišli, vkljub temu pa je bilo nad 50 dečkov in deklic. Vsi so se srečno vrnili pod skrbnim vodstvom učiteljice gđ. Kovačeve in mater, ki so prišle z otroki.

SLOVENCI POSVETU

USA

† Ivanka Vogrič. V Oaklandu je 18. V. umrla ga Ivanka Vogrič, vdova Rortverti, sestra g. dr. Lojzeta Vogriča. Rajna je bila rojena na Slapu na Goriškem. Kako veliko drugih Slovencev, je tudi njo zadelo begunstvo, ki ga je deloma prebila v Rimu, odkoder je pozneje emigrirala v Severno Ameriko. Tam se je tudi poročila. Po par letih ji je mož umrl, nato je pa še sama zbolela. Dve leti je trpela na težki bolezni. Vsi napori zdravnikov, da bi jo rešili, so bili zastoj. Pred kruto boleznijo je odpovedala vsa zdravniška veda.

Pokopali so jo 25. maja v Oaklandu, kjer sedaj počiva njeno truplo v grobu pod veliko palmo. Dasi tujka v tem kraju, se je kmalu vsem zelo priljubila, kar je pokazal njen pogreb. Njeno krsto je pokrivalo 15 vencev. Čeprav je bil delavnik, je bilo na pogrebu veliko ljudi, med njimi 7 duhovnikov. Krsto so nosili Slovenci. V cerkvi se je od rajne poslovil krajevni župnik, pokopal jo je pa slovenski župnik iz San Franciscosa g. Vital Volodusek ob asistenci gg. kanonika Kraljiča in Jožefa Pirca ter Janeza Mrvarja. Rev. Vital Volodusek je pogrebne molitve opravil v slovenščini, kar se je prvič zgodilo v Oaklandu. Pokojni Ivanki Vogrič želimo miren po-

čitek v tuji zemlji, g. dr. Lojzeta Vogriču, mami in sestri Rozi ter vsem ostalim sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

Poročili so se: Dne 18. maja g. Maks Ovnih, ki je prišel iz Jesenic, in gđ. Milica Žonta iz št. Jošta nad Vrhniko. Dne 1. junija sta pa sklenila zakonsko zvezo g. Roman Švajger, iz znane tržiške družine, ki so jo komunisti izgnali, in gđ. Vera Povirk. Čestitamo!

Na St. Clairu sta prevzela znano Belejovo trgovino z moškimi oblekami g. Jože Grdina in g. Jože Melaher, znani vodja Mihajlovičevih četnikov na Štajerskem. V biv. Slovenski pisarni na Glass Ave je pa odprla trgovino z nabornimi predmeti ga ing. Brodnikova.

Okrog župne cerkve sv. Vida kupujejo hiše predvsem bivši begunci, katerih je v tej župniji nad 400 družin. S tem hočejo preprečiti, da ne bi vdrl v ta okraj črnici, vsled česar bi padle cene hišam vsaj za 50%.

Smrt med rojaki. Dne 24. maja je umrl v Clevelandu Frank Boh, doma iz Dolenjih Laz pri Ribnici. V USA je prišel leta 1949. Bolehal je nad 5 let. Zapuščena žena Marijo, roj. Mihelič, sinove Franka, Jožefa, Ivana in Mirka, hčer Marijo Petelin ter tri vnuke. V nedeljo dne 26. maja je pa umrl biv. begunec

Janez Petrovič, star 67 let, doma iz Vrzdence pri Horjulu. V domovini zapuščena žena Marijo, roj. Mlinar, hčer Marijo, sinova Stanislava in Antona, v Clevelandu pa hčer Angelo, por. Čupar, pri kateri je tudi živel. Bolehal je že dve leti. Pred boleznijo je bil oskrbnik farne šole sv. Vida.

V cerkvi sv. Vida sta se poročila gđ. Angela Grdadolnik in g. Stanley Yanchar.

Slovenska šolska mladina v Clevelandu je imela 25. maja skupni šolski izlet, dne 2. junija pa prvi slovenski šolski piknik. Na piknik slov. šolskih otrok so prišli tudi njihovi starši.

KANADA

Družinska sreča. Rodili so se naslednji slovenski otroci: Irena Marija Furlan, hči Rajmunda in Vide, roj. Gerlj; Anton Mihael Celar, sin. Ivana in Antonije, roj. Žagar; Doroteja Marija Kus, hčerka Franca in Francke, roj. Bevki; Janez Julij Pahulje, sin Janeza in Zinke, roj. Oven; Ivan Štekar, sin. Ivana in Kristine, roj. Srebrnič — Anton Friderik Videgar, sin. Franceta in Francke, roj. Klemen; Marijan Karel Mekiš, sin Karla in Agate, roj. Flisar; Kristina Puntar, hčerka Franca in Rozalije, roj. Permer; Marija Magdalena Marta Vidic, hčerka Alojzija in Anice, roj. Štepec; Matilda Marija Kvas, hčerka Jakoba in Marjete, roj. Benko; Aleksander Alojzij Knavs, sin. Lojzeta in Marije, roj. Šircelj.

V Torontu je umrl John Stariha iz Sudburyja. V torontski splošni bolnišnici se je podvrnil težji operaciji na pljučih, ki je pa zaradi oslabelosti srca ni prestal.

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI
Mladinska vez. Junij. Štev. 2. "Veličanstvo, prepozno"; Bratje, velik naš bo dan!; Iz življenja naše mladine; Mladinska folklorna skupina — Zaključna tekma Slovenskega dne; Naši mladi pisatelji: Ob oknu (Agn); Petošolska (M. F.); Reš ni vredno (Simon Rajer); Oh, ta svet; Homer, nesmrtna slava naše civilizacije; Mladina govori o kinu: "Rebelde sin causa" (M-a S-u); Luč z gora (Nadaljevanje).

JAVNI NOTAR
Francisco Raul Cascante

Escribano Público
Uruguay 387
T. E. 40 - 1605 Buenos Aires

Cocina a carbón y leña con instalación para agua caliente, bañadera, puertas y ventanas, etc., usadas, en excelente estado —

VENDO

T. E. 43 - 6583

DRUŠTVENI OGLASNIK

Zelimo izpopolniti fotoarhiv našega društva, ki predstavlja dragoceno zgodovinsko gradivo o življenju in delu slovenskih protikomunističnih naseljencev v Argentini.

Naprosamo zato vse poklicne fotografe in vse fotoamaterje, da nam predložijo na vpogled vse fotografije o prireditvah Društva Slovencev in o važnih ter pomembnih dogodkih med Slovenci v Argentini.

V kolikor ne bi fotografi vseh teh posnetkov mogli podariti, bomo najboljši odkupili. Društvo Slovencev.

CERKVENI OGLASNIK

Slovenska procesija Sv. Rešnjega Telesa bo v nedeljo po prazniku Sv. Rešnjega Telesa, t. j. dne 23. junija t. l., v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejia, Avda. de Mayo 2000. Začetek ob desetih dopoldne s sv. mašo.

V vikariji Marije Kraljice v Slovenski vasi v Lanusu bo procesija na praznik sv. Rešnjega Telesa takoj po drugi sv. maši ob pol desetih dopoldne.

OBVESTILA

III. kulturni večer SKA bo v soboto, 15. t. m. ob sedmih v Bullrichevi dvorani, Sarandi 41, Capital. Predaval bo g. Marijan Marolt o arhitektu Jožetu Plečniku. Predavanje bodo spremljale skiptične slike. Na tem večeru bo na razpolago tudi novi zvezek "Meddobja", III., 3-4.

ESLOVENIA LIBRE

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 527777

SKAD vabi vse akademike na debato o naših pogledih na emigrantske probleme, ki jo bo vodil g. dr. Vinko Brumen. Sestanek bo 22. junija ob sedmih zvečer na Ramon Falcon 4158. Odbor.

Na praznik Sv. Rešnjega Telesa dne 20. junija bo ob 16. uri v župni cerkvi v Ciudadeli sv. maša s skupnim sv. obhajilom v čast sv. Alojziju za vse slovenske otroke. Po sv. maši bo v dvorani pod cerkvi zanimivo predavanje s skiptičnimi slikami o lepota Slovenije. Prosimo vse starše, da polnoštevilno pošljejo svoje otroke in da tudi sami pridejo z njimi na prireditev. Podrobna navodila bodo dali gg. učitelji in kateheti v slov. šoli.

Na zadnji družabni prireditvi SPD so našli osebno izkaznico, glasečo se na ime Alojz Mehle. Lastnik jo dobi pri predsedniku SPD g. Robertu Petričku, 3 de Febrero 2340/III. A, Cap. Federal.

Umrl nam je naš ljubljeni sinček

MIHEC

Štefan Drenšek
in Milena, roj. Knavs

ZAHVALA

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem se iskreno zahvaljujem za vse izkazano sočutje v času težkih dni hude bolezni mojega moža Ivana; za vse besede tolažbe, ko nam ga je smrt iztrgala iz naše srede, in za vse vence, položene na njegov prerani grob.

Še posebej se zahvaljujem bratom Urbančičem iz San Justa in g. Podlogarju za vso pomoč v onih žalostnih dneh, hvala č. g. župniku Janezu Hladniku, ki se je hotel od mojega moža posloviti, pa ga žal ni našel več pri življenju; iskrena hvala č. gg. direktorju Oreharju in svetniku Škulju za molitvene obrede ob pogrebu in poslovljni govor č. g. Škulja ob odprtem grobu.

Vsem, prav vsem iskrena zahvala.

Buenos Aires, 12. junija 1957. Marija Planinšek in družina

"EUROPAK"

CANGALLO 439, oficina 119, I nadstropje
T. E. 30 - 5224 Buenos Aires

pošilja v domovino iz svojega skladišča v Trstu vsakovrstne pakete z živili, šivalne stroje, dvokolesa, radijske aparate, škropilnice za vinograd in podobno.

Pošiljamo pakete, ki so po najnovejših predpisih oproščeni carine. Pošiljamo tudi vse vrste zdravil z letalsko pošto in pakete iz Argentine z živili in blagom, ki jih stranke same prinesejo. Paketi prispejo iz Trsta v roke prejemnika v okoli 25 dneh in so v celoti zavarovani. Prodaja ladijskih in letalskih vozniških kart za vse ladijske ter letalske družbe po uradnih cenah.

Uradne ure od 9.30 do 19. ob sobotah od 9. do 12.30

Naročila in denarna nakazila pošiljate na:

EUROPAK - CANGALLO 439, of. 119, 1-er. piso - Buenos Aires

V ITUZAINGO

POSTANI LASTNIK
ČALETA IN TERENA

Ob Avdi Intendente Ratti
200 m od ulice Brandsen
Kolektiv 216

PRODAJA

S. C. Palavecino y Cia.

SUIPACHA 576, 6-o piso - Capital

T. E. 35 - 1014 y 35 - 5510

Informacije tudi v upravi

SVOBODNE SLOVENIJE

Ramón Falcón 4158, Capital Federal

FRANC WERFEL — Prevedel: KAREL MAUSER

(40)

PESEM O BERNARDKI

S. Fischer Verlag, Frankfurt am Main

"Veš, draga, kaj je rekla gospa Lacrampe? In ta ima v resnici velike skušnjaje, ker je njena lastna zmedena hči v zavodu. Mogoče, da bo to trajalo še nekaj mesecev, je rekla, potlej pride sunkovito utripanje oči, nato pride ohromljenje, govorniki ne bo več mogla, da, da velika nesreča. Najboljše bi bilo, da se malo razgledate za prostorom v tarbški norišnici. Junaško je treba prenašati, vem..."

"Pracubo de jou," krične Soubirousova s pretrganim glasom. Med tem je prišla tudi Peyretova in pred vsemi napadla Bernardko.

"Oh, uboga gospa Millet je dobila takšno migreno, da je že mesece ni imela. Poklicala je celo dva zdravnika, doktorja Peyrusa in doktorja Dozousa... Kako si se mogla tako obnašati, mon enfant? Zreti travo in blato in nato še povračati?"

Bernardka, ki brez zadrege stoji pred njo, odgovori:

"Gospa je vendar zahtevala, da grem do studenca in naj pijem ter se umijem. Pokazala mi je v zadnji vogal. Tam pa vendar ni studenca. Torej sem morala nekoliko kopati, da sem našla nekaj vode. In te nisem mogla drugače popiti kakor z zemljo vred..."

Šivilja plane kvišku, kakor da jo je pičil gad:

"Ti torej trdiš, da te je preblazena Devica napravila za govodo! Poslušajte! Ta zmedenka nam hoče zda pripovedovati, da se Mati božja obnaša ka-

kor satanka in da ji je ona ukazala, naj žre travo in zemljo. Ta je le predebela. To žalitev moram sporočiti gospodu župniku..."

"Kar ste povedali, ni res, gospodična," mirno pojasni Bernardka. In stotič že ponovi: "Kdo je Gospa, ne vem."

"Jaz pa vem, da si zelo zvita," mežlika Peyretova.

Piguno zaskrbljeno pogleda Soubirousovo mater:

"Zvita? Moj Bog, zvita; ta ubogi, ubogi otrok..."

S stvarnimi besedami zaključil Bernardka Gospejino obrambo.

"Gospa tudi ni rekla, naj jem zemljo, temveč naj pijem iz studenca..."

Stric Sajou si je nažgal pipo, kar iz spoštovanja že nekaj dni ni storil. S hrupnim glasom je kamnosek ugotovil:

"Studenc? Ker studenca ni, je Gospa lagala!"

"Res, potlej je lagala", se mu pridruži še drugi.

Bernardkine oči so zagorele.

"Gospa ne laže!"

Čevljaru Baringueu, ki ga je škan-dal pri votlini zelo vznemiril, se ne tresejo samo roke, temveč tudi glava.

"V gorah pridejo studenci vedno od zgoraj, in ne od spodaj, to ve vsak otrok. Spodaj je samo talna voda..."

Zaradi svojih odgovorov pa Bernardka doseže, da se navzočim njeno čudno jutranje ponašanje ne zdi več tako odvratno. Kot vedno, zmaguje njena nepriljenost in preprostost, s katero sli-

ka Gospo kot človeško bitje. Njene izvire želje in zahteve je treba brezpogojno izpolniti, čeprav niso prijetne. Njena logika, ki se opira na prepričevalno moč ljubezni, stokrat presega kritične zmožnosti teh preprostih ljudi. Ne da bi vedela, izsili iznova iz njih pritrdilo, da Gospa res in resnično obstoja, da je docela pri pameti in da ne more ukazati nekaj nepravega ali zmedenega. Zadeva s studencem, ki ga ni, je prav nič ne vznemirja. Njen obraz je dancos bolj svež kakor pred štirinajstimi dnevi. Na licih, opraskanih od trnja, leži rožnat nadih. Objokane oči gospe Soubirousove plašno vise na otroku. Lahko je res, lahko pa tudi ne, kar je povedala Piguno.

Bernardka lahko v nekaj tednih ohromi in zgubi dar govora. Piguno je nesramna čarovnica. Zanimivo, da ravno ob uri največjega razočaranja pričinja mati verjeti, da se njenemu otroku v resnici prikazuje preblazena Devica in sicer v podobi čudovito lepe in samovoljne Gospe.

Samo nekdo to dopoldne ni rekel nobene besede: Soubirous, hišni oče. Toda zdaj se je zgodilo nekaj, kar bi temu neodločnemu, od javnega mnenja odvisnemu možu komaj kdo prisedil. Vso družbo je vrgel skozi vrata. Storil je to seveda z njemu lastno vljudnostjo, da se je namreč priklonil na vse kraje in držal roko na sreču.

"Revež sem," je de'al. "in kot da to še ni dovolj, mi je Bog poslal še to preizkušnjo. Ne morem videti v notranjost svojega otroka."

Ne vem, ali je Bernardka v resnici preveč zahtevna. Vem samo, da nam ni nič natvezla. Kaj naj naredim? Živeti moramo. Tako pa ne moremo živeti: v tej sobi je premalo zraka, dragi sosedje

in sorodniki, in nas je šest. Prosim vas torej, ne zamerite, pojdite in ne pridite več..."

Te besede so izražale toliko duhovno stisko, da so nenaprošeni gostje hitro zginili, ne da bi bili užaljeni. Le Peyretova in Pigno sta zlovoljno novost pričeli raznašati po hišah. Zadnje je odropotal Luiz Bourriette, enooki, ki je bil pomožni delavec na pošti. Soubirous je naprosil invalida, naj sporoči Cazenavi, da je obolel. Nato je prvič po dolgem času spet legel v posteljo. Motno zimsko sonce je mežikalo skozi neenaki okni v Cachot.

Marija, ki je sestro hotela potolažiti, je sedla tesno k Bernardki za mizo in odprla katekizem. Deklici sta se pričeli glasno učiti, kakor da se ni nič zgodilo. Jean Marija in Justin, ki sta se imela Gospej zahvaliti za dragoceni prosti čas pa sta odšla na raziskovalno potovanje.

Neredko si veliki dogočki, ki se hočejo razodeti v svetu, poiščejo prav male duhove.

Bourriette, nekdanji kamnosek, na desno oko ni popolnoma slep. Če bi bilo oko docela slepo, bi ga po evangeljskih besedah manj "pohujševalo". Tako pa ga je neprestano spravljalo v slabo voljo, ker ga je peko in žgalo in je bilo skoraj vedno vneto. Medel, temnosijaj, ki se z desnega očesa ni hotel umakniti, je motil tudi jasnost levega očesa. To okvaro si je postavil v središče svojega življenja. Na eni strani je vzbujal usmiljenje pri drugih, na drugi strani se je smilil sam sebi in obenem imel prijeten izgovor: "Kaj morejo zahtevati od slepeca?" je bila poznana invalidova rečenica. In Bourriette v resnici ni zahteval mnogo od sebe. V najlepši

moški starosti je opustil svoj težki poklic in se prebijal skoz življenje s priložnostnim delom. Tako je prijetnejše in pred družino in pred ljudmi ima za svojo komodnost dober izgovor.

Čeprav bi Bourrietteu ozdravljenje ne prineslo kakšnih posebnih praktičnih prednosti, mu je med potjo, ko se je vračal od Soubirousa k Cazenavi, padla v glavo nenavadna misel. Kakor vsi na-cienti, ki so siti svojega nespremenjenega stanja, je bil mnenja: zdravilo, ki ne škodi, je že koristno. Obrne se torej in gre nazaj v Rue des Petites Posses, kjer ima svoje stanovanje. Pred hišnimi vrati ujame svojo šestletno hčerko.

"Čuj, otroček," vpraša, ali poznáš Massabielsko votlino, kjer ima Bernardka Soubirous vedno svoja prikazovalnja?"

"Toda očka," se čuti otrok užaljenega, "Bila sem vendar že trikrat zraven..."

"Poslušaj, dragica! Pojdi k materi! Naj ti da velik robec. Potlej mi pa koj prinesi nekaj kep mokre prsti iz desnega kota votline, prav zadaj! Dobro si zapomni! V desnem kotu votline in sicer prav zadaj. Prinesi mi culico na pošto. Si razumela?"

Dobre pol ure pozneje se je splazil Bourriette s culo zemlje, ki je bila zdaj kot kašnato blato, v najtemnejši kot Cazenavinega konjskega hleva. Sedel je v slamo v prazni staji in se s hrbotom slonil na zid. Potlej pritisne robec z mokro prstjo ne desno oko. Preko obraza mu prične teči voda. Ker je mislil, da se bo delovanje pokazalo šele čez dalj časa, je ostal v temnem skrivališču, dokler pri Saint Pierru ni udarila ura dve. Po dolgih urah se prst ni izsušila.